2017-224

Archeologienota Wezembeek-Oppem Molenweg

Programma van maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Bart BOT

19-12-2017

1. Gemotiveerd advies

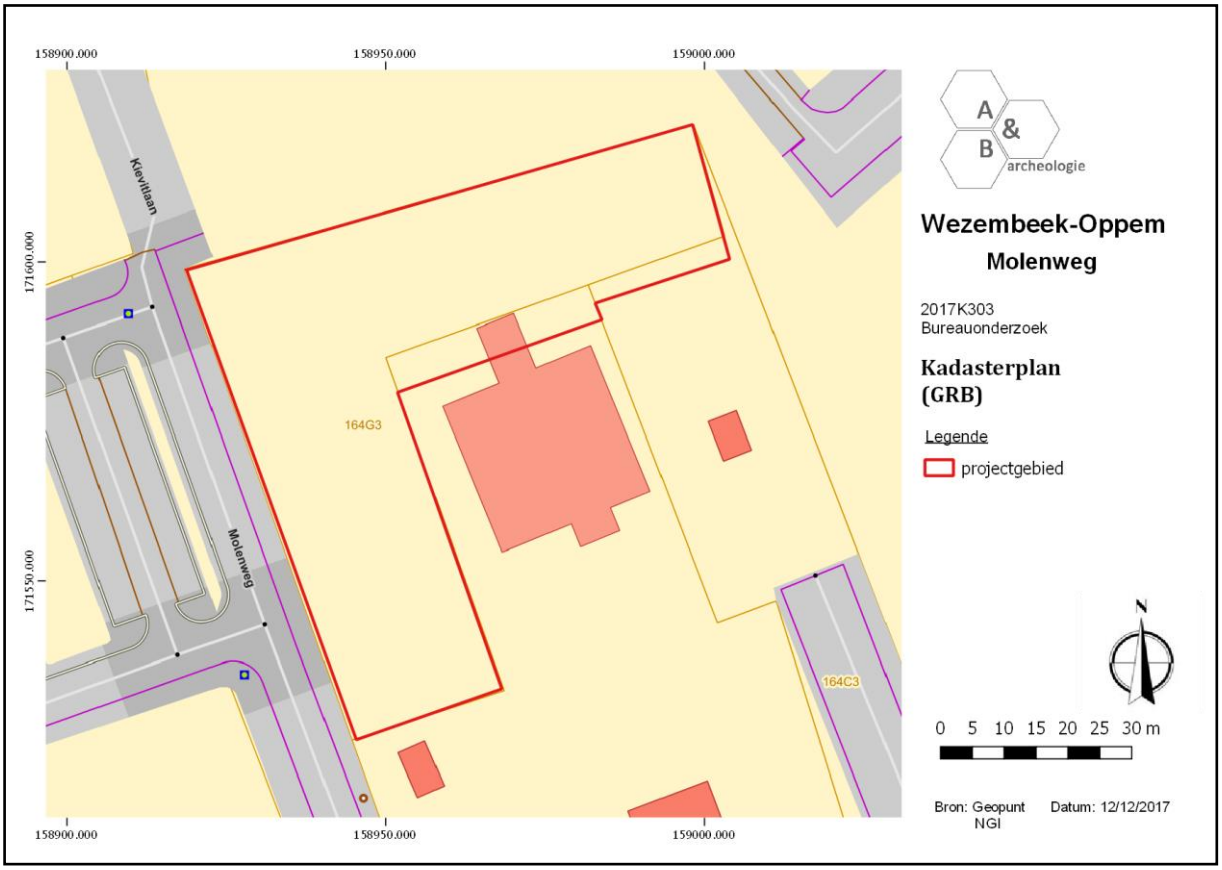
De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning te Wezembeek-Oppem Molenweg, waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag.

Het projectgebied bevindt zich te Wezembeek-Oppem. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 3703m². Het plangebied ligt circa 1,5km ten noorden van het centrum van Wezembeek-Oppem. De percelen waarop de aanvraag betrekking heeft kan terug gevonden worden onder Wezembeek-Oppem, Afdeling 1, Sectie A, Perceelnrs. 164f3/dl & 164g3.

De geplande werken hebben een nefaste impact in de bodem over het volledige plangebied (3703m²). Praktisch het volledige plangebied wordt onderkelderd (circa -3m onder het huidige maaiveld, ter hoogte van de liftkokers is dit -4,5m onder het huidige maaiveld). De graafwerken die met de aanleg van de kelder en de ganse nieuwbouw gepaard zullen gaan zullen een ernstige verstoring van de ondergrond met zich meebrengen.

Gezien de oppervlakte van het terrein, de geplande werken en de potentiële archeologische waarde is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk over het gehele plangebied.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied dat verstoord zal worden noodzakelijk om een verder vooronderzoek uit te voeren in uitgesteld traject. Het geselecteerde gebied komt overeen met het volledige plangebied van 3703m² groot. Er wordt geopteerd om vooronderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).

2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Wezembeek-Oppem Molenweg (prov. Vlaams-Brabant)

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X_{max} X_{min}; Y_{max} Y_{min}: 159003 158918; 171621 171524

Kadastergegevens: Wezembeek-Oppem, Afdeling 1, Sectie A, Perceelnrs. 164f3/dl & 164g3

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 3703m². Op basis van de impact van de werkzaamheden dient over het volledige terrein verder vooronderzoek te gebeuren door middel van proefsleuven. De totale oppervlakte van de proefsleuven, 6 in totaal, bedraagt ca. 370m² oftewel 10% van de afgebakende zone. Het sleuvenplan is volgens een NO-ZW/NW-ZO oriëntatie opgesteld om een duidelijk inzicht te krijgen in het archeologische potentieel. Aanvullend op de proefsleuven dienen nog kijkvensters, dwars- of volgsleuven aangelegd te worden met een dekkingsgraad van 2,5% ofwel 92,5m² van het terrein. Deze kunnen vrij ingepland worden door de uitvoerende erkende archeoloog. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 462,5m² van het volledige plangebied onderzocht.

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Kunnen sporen in verband gebracht worden met de nabijgelegen opgravingen? Sporen uit de vroege of volle middeleeuwen?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Kunnen sporen of vondsten gelinkt worden aan de Wereldoorlogen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om deze site te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op figuur 2. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

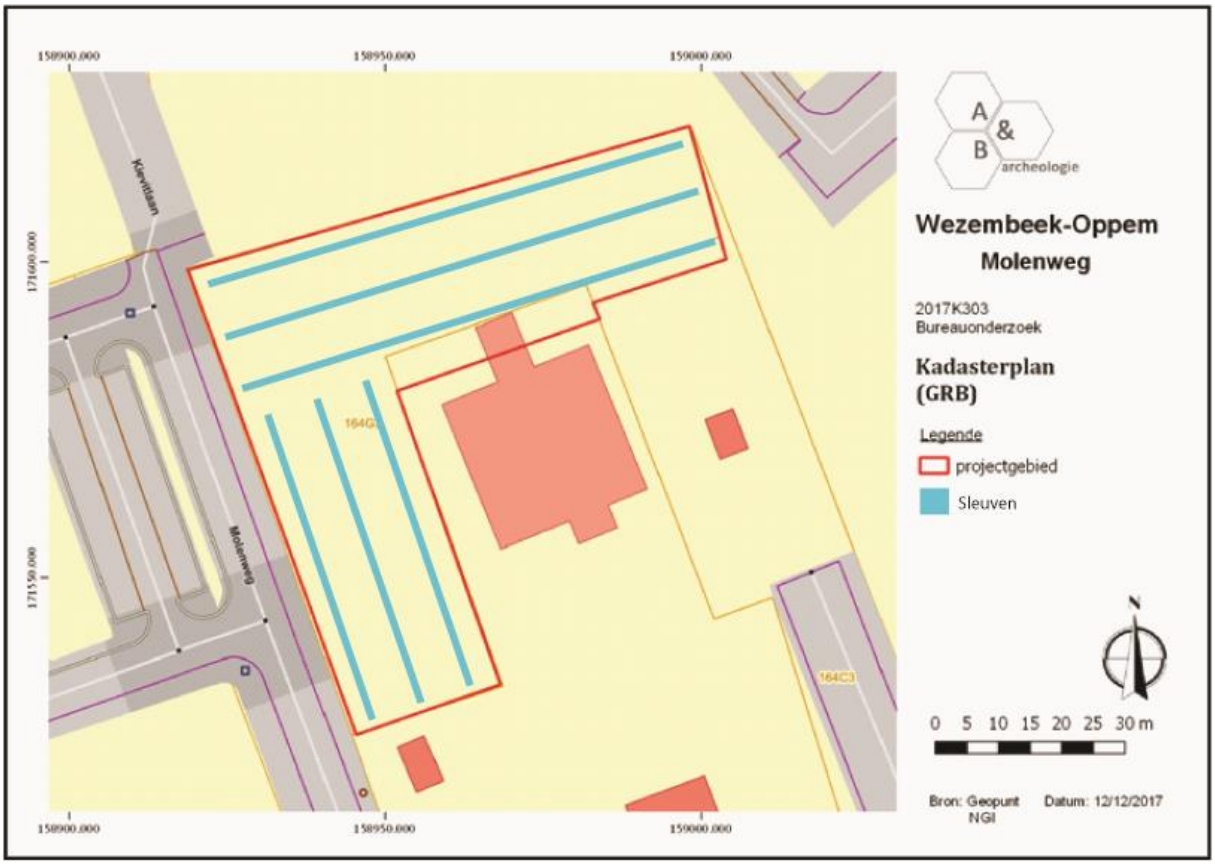
De werken starten met het rooien van de bomen tot op het niveau van het maaiveld, dit om het onderliggende bodemarchief en mogelijk archeologisch erfgoed te vrijwaren tot na het vooronderzoek.

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, moet worden gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven in het onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en NO-ZW/NW-ZO georiënteerd. In dit geval zullen 6 sleuven aangelegd worden. Daarnaast worden extra volg-, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.

Er wordt 10%, oftewel ca. 370m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 92,5m², door middel van volg-, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost. Het sleuvenplan werd op die manier opgesteld dat de nieuwbouwwoningen worden vermeden.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de sleuven op het kadasterplan en de bouwplannen (bron: geopunt.be en initiatiefnemer).

5. Gewenste competenties

- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 100 werkdagen ervaring met onderzoek op leemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek in leemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.